

2025-01-10

Jämställdhetsmyndigheten

info@jamstalldhetsmyndigheten.se

Diarienummer: ALLM 2024/275

Justitiedepartementet

ju.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till Ju.L6@regeringskansliet.se

Diarienummer Ju2024/01778

JÄMSTÄLLDHETSMYNDIGHETENS REMISSVAR PÅ DELBETÄNKANDET ÖKAT INFORMATIONsutBYTE MELLAN MYNDIGHETER, SOU 2024:63

Sammanfattning

Jämställdhetsmyndigheten välkomnar ökade möjligheter för myndigheter att dela information. Det kan resultera i ett mer effektivt bekämpande och förebyggande av brott. Jämställdhetsmyndigheten lyfter de risker lagförslaget kan få för särskilt utsatta grupperns möjligheter att söka stöd hos socialtjänsten. Dessa risker har inte utretts tillräckligt. Utredningen saknar även en jämställdhetsanalys. Jämställdhetsmyndighetens yttrande är avgränsat till de frågor som rör myndighetens verksamhetsområde.

Synpunkter enligt utredningens disposition

Positiva effekter av ett ökat informationsutbyte

Jämställdhetsmyndigheten är som utgångspunkt positiv till ökade möjligheter för myndigheter att dela information. Möjligheten att dela uppgifter om enskilda är nödvändig för att förhindra och bekämpa systemhotande brottslighet, och även i ljuset av den senaste utvecklingen av brottsligheten där allt yngre personer begår mycket allvarlig brottslighet. Ett närmare samarbete mellan myndigheter skulle kunna förhindra att ungdomar tvingas in i kriminalitet eller utsätts för brott. Det skulle också kunna öka säkerheten för särskilt sårbara brottsoffer, t ex barn och vuxna som riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck. Goda exempel finns från Danmark där skola, socialtjänst och polis har en nära samverkan med varandra för att förebygga att unga hamnar i kriminalitet. Att dela sekretessbelagd information är del i av det framgångsrika arbetet, men förutsätter också att en nära och formaliserad samverkan mellan aktörerna resurssätts. Det bör också påpekas vikten av att reglerna används i den utsträckning som avsetts, då det redan idag finns exempel på när framförallt socialtjänsten inte i tillräcklig utsträckning har delat information till andra myndigheter.

Förtroendet för socialtjänsten och särskilt utsatta grupper

Utredningen konstaterar att förtroendet för socialtjänsten inte kommer påverkas av undantag från sekretessreglerna. Det finns inte någon forskning som visar på

motsatsen. Eftersom det saknas forskning på området går det inte att utesluta att det finns en risk att sårbara gruppers möjligheter att söka hjälp påverkas. Även om utökade möjligheter för informationsutbyte mellan myndigheter välkomnas så måste de risker som finns belysas och hanteras så att inte lagstiftningen får oönskade konsekvenser.

I socialtjänsten förekommer uppgifter om enskildas personliga förhållanden som kan vara lika integritetskänsliga som uppgifter som förekommer i hälso- och sjukvården. Socialtjänstens möjligheter att ge hjälp, skydd och stöd åt våldsutsatta bygger på att det finns en förtroendefull relation mellan socialtjänst och klient. Det gäller inte minst personer utsatta för våld i nära relation, hedersrelaterat våld och förtryck, samt personer utnyttjade i prostitution, sexuell exploatering eller människohandel. Om utsatta personer inte upplever att de kan berätta om sin situation i sina kontakter med socialtjänsten kan det leda till att rätt insatser inte sätts in. Det kan också leda till att myndigheter får ännu mindre kännedom om allvarliga brott. Ett konkret exempel kan vara personer utsatta för människohandel som befinner sig utan tillstånd i landet. Risken är att de inte vågar vända sig till socialtjänsten för skydd på grund av rädsla av att deras brott mot utlänningslagen kommer till polisens kännedom.

Utöver detta finns risker för personer med skyddade personuppgifter. Redan idag finns stora brister i hur uppgifter om personer med skyddade personuppgifter hanteras av myndigheter. Det har ännu inte vidtagits tillräckliga åtgärder för att hantera dessa brister. Vid ett utökat informationsutbyte ökar riskerna för målgruppens behov ytterligare.

Behov av jämställdhetsanalys

Våldsutsatta i de kategorier som nämnts ovan är främst kvinnor och barn. De risker som lagförslaget innebär har därmed jämställdhetsaspekter som utredningen inte analyserat. Det finns behov av en jämställdhetsanalys för att kunna förebygga de eventuella risker som kan drabba främst kvinnor och barn.

Arbetet för socialsekreterare och förhållandet till den nya socialtjänstlagen

Redan idag finns flera möjligheter för socialtjänsten att bryta sekretessen och dela information när det finns misstanke om särskilt allvarliga brott och vid oro om minderåriga personer. Reglerna har visat sig svåra att tillämpa och ställer stora krav på den enskilde handläggaren. De föreslagna lagändringarna snarare förstärker än motverkar denna problematik. Arbetsbördan kan tänkas öka, inte minst i de kommunerna med liten tillgång till en kommunjurist att rådgöra med. Det finns också en risk att regelverket tillämpas felaktigt och att olika kommuner gör olika tolkningar av i vilka situationer de sekretessbrytande reglerna blir aktuella.

Slutligen är det viktigt att beakta hur detta lagförslag förhåller sig till andra pågående utredningar och kommande lagstiftning. Exempelvis kommer det under 2025 en ny socialtjänstlag vars mål bland annat är att socialtjänsten ska bli mer tillgänglig och

tillitsskapande. Hur en framgångsrik implementering av den nya socialtjänstlagen kommer påverkas av nya sekretessbrytande regler måste beaktas.

Utökade möjligheter för myndigheter att dela information är positivt, men om en lagförändring blir aktuell där socialtjänsten förväntas dela mer information är det viktigt att ovan nämnda risker hanteras, samt att socialsekreterare får det stöd som behövs för att kunna tillämpa lagen på ett förutsägbart och effektivt sätt.

För Jämställdhetsmyndigheten

Lise Tamm
Generaldirektör

Paulina Bolton
Utredare

I ärendets slutliga handläggning har avdelningschefen Berit Jernberg och chefsjuristen Anna Tingbäck deltagit.